

Asia: VN/25888/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi sosiaalihuoltolain, vanhuspalvelulain ja asiakasmaksulain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Pidätekö kannatettavana, että teknologisten ratkaisujen käyttämisestä sosiaalihuollon palveluissa säädettäisiin uudessa 47 §:ssä esitetyllä tavalla?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue pitää tätä kannatettavana. Asiakaskohtainen arviointi eri teknologioiden (mm. lääkeannostelijan käyttö, kulunvalvonta, kaatumismatot) käytössä on hyvä asia, mutta muodostuuko asiakkaalle liian suuri kokonaisuus, joka ei ole hallittavissa. Ja toisaalta, aiheuttaako eri asioiden erillinen hinnoittelu sen, että asiakkaalle tulee toimeentulon vajetta ja siten ei ole mahdollista ottaa käyttöön näitä teknologioita.

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Pidätekö kannatettavana, että teknisestä valvonnasta sosiaalihuollon toimintayksikössä säädettäisiin uudessa 48 §:ssä ehdotetulla tavalla?

Ei

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen mielestä tulee tarkkaan määrittää, miten ja miten paljon sekä millaisilla teknologialla voidaan vaikuttaa mm. henkilöstömäärään. Esimerkiksi ikääntyneiden asumisyksiköissä ja lastensuojelun asumisyksiköissä on poistettu valvontakameroita yleisistä tiloista. Jos teknologiaa voitaisiin lisätä näihin, voitaisiinko vaikuttaa siten henkilöstön määrään ja

sijoittumiseen mm. eri työvuoroihin. Monessa paikassa tämä ei tuo kustannussäästöjä, koska esimerkiksi ikääntyneiden ympärivuorokautisten palveluasumisen yksiköiden mitoitus on juuri tuo 0,6 työntekijää/asukas Pohjois-Karjalassa.

Esityksessä ehdotetaan, että asiakkaalta ei pyydetä suostumusta teknologisen ratkaisun käyttöönottoon, vaan asiakkaan mielipide otetaan huomioon osana asiakasprosessia (palvelutarpeen arviointi, palvelusuunnitelma, päätös). Kannatatteko tätä ehdotusta? (HE-luonnos kappale 2.6)

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

On hyvä, että tämä otetaan puheeksi ja kirjataan asiakassuunnitelmaan, sillä asiakassuunnitelma määrittää muutenkin asiakkaan palveluja. Tärkeää, että jossain kohdin asiakkaan mielipide on kysytty ja kirjattu.

Jos ei, voitte esittää, miksi asiakkaalta pitäisi pyytää suostumus ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Pidättekö kannatettavana, että teknisestä valvonnasta sosiaalihuollon toimintayksikön yhteisissä tiloissa säädetään?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

Näemme, että teknisen valvonnan mahdollistaminen toimintayksiköihin yhteisissä tiloissa toisi parhaiten liikkumavaraa henkilöstön käytölle ja jakautumiselle päivä- ja yövuoroihin. Tosin mielestämme teknologian lisäys tulisi rahoittaa hyvinvointialueille täysimääräisesti.

Jos ei, voitte esittää, miksi teknisestä valvonnasta ei pitäisi säätää ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Missä tilanteissa katsotte, että toimintayksikössä olisi tarpeen käyttää tallentavaa kameravalvontaa? Millainen prosessi liittyy tallentavan kameravalvonnan käyttämiseen

-

Pidättekö kannatettavana, että laissa säädettäisiin, että asiakasprosessin aikana on arvioitava teknologian hyödyntämisen mahdollisuus asiakkaan sosiaalipalveluissa?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

On hyvä, että asia katsotaan asiakaskohtaisesti ja tehdään tarvittavat kirjaukset asiassa.

Jos ei, voitte esittää, miksi arviointivelvollisuudesta ei tulisi säätää.

-

**Pidättekö kannatettavana, että asiakasmaksulain 10 e §:ään lisätään uusi momentti, jonka nojalla turva-
auttamispalvelun toteuttamisesta osana kotihoitoa voidaan periä maksu?**

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

Kyllä / ei. Tämä asia on vähän kaksitahoinen. Asiakasmaksulakiin esitetty muutos olisi kannatettava siltä osin kuin se koskee turva-auttajapalvelusta maksun perimistä kotihoidossa sekä tuetussa ja yhteisöllisessä asumisessa teknologian avulla tai ilman teknologiaa.

Jos ei, voitte esittää, miksi ei tulisi säätää ehdotetulla tavalla.

-

Pidätkö kannatettavana, että teknologian huomioimiselle iäkkäiden ympärivuorokautisen hoidon henkilöstömitoituksen laskemisessa asetettaisiin maksimiraja?

Ei

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

Tärkeää on asettaa henkilöstömitoitus johonkin rajaan. Tällä hetkellä alaraja (0,6 työntekijää/asukas) mahdollistaa perushoidon.

Jos kannatatte maksimirajan asettamista teknologian huomioimiselle iäkkäiden ympärivuorokautisen hoidon henkilöstömitoituksen laskemisessa, onko ehdotettu 0,04 mielestänne sopiva?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

Mielestämme tämä ei voi olla enempää, sillä alaraja on edelleen 0,6 työntekijää/asukas, joka riittää perushoivaan asumisyksiköissä. Lisäksi tulisi ohjata yksiköitä riittävän henkilöstömitoituksen arvioinnissa mm. RUG-tietoa hyödyntäen. Hyvinvointialueille aiheutuvat turvateknologian hankinta- ja käyttökustannukset tulisi kattaa valtiovalan rahoituksella täysimääräisesti. Muun muassa näihin liittyvät hankinta- ja käyttöönottokulut hyvinvointialueille eivät tule ko. palveluista perittävillä asiakasmaksuilla katetuksi.

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Pidätkö kannatettavana, että iäkkäiden ympärivuorokautisen hoidon vähimmäishenkilöstömitoitus olisi edelleen 0,6 työntekijää asiakasta kohti, jota ei voitaisi teknologioita käytettäessä alittaa?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne.

Mielestämme edellinen vähimmäismitoitus 0,65 työntekijää/asukas oli ihanteellinen, sen kautta saatiin jo sisältöä arkeen. Ympärivuorokautisessa palveluasumisessa on paljon hoitoa ja hoivaa tarvitsevia. Lisäksi riittävä henkilöstömitoitus tuo lisää henkilöstön työhyvinvointiin.

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne.

-

Valmistelussa on arvioitu, että lääkehuoltoon, yöaikaiseen valvontaan ja kirjaamiseen liittyvillä teknologioilla voi olla henkilöstövaikutuksia. Näettekö, että iäkkäiden ympärivuorokautisessa hoidossa voisi vielä olla joitakin muita välittömän asiakastyön tehtäviä, joissa teknologian avulla voitaisiin vähentää henkilöstötarvetta?

Kyllä

Jos kyllä, mitä tehtäviä ne olisivat ja millä teknologialla henkilöstötarvetta voitaisiin vähentää?

Mielestämme erilaiset liikkumisen seuranta-anturit ja kaatumismatot ovat tällaisia ratkaisuja. Yöaikaan voisi hyödyntää teknologiaa enemmän ja yöllä voisi olla vähemmän henkilöstöä, tämä korostuu varsinkin suurissa yksiköissä. Samoin kirjaaminen hyödyntäen tekoälyä helpottaisi työntekijöiden kuormitusta sekä parantaisi kirjaamisen laadukkuutta.

Kannustaako esitys mielestänne investoimaan uusiin teknologioihin sosiaalihuollon palveluissa (myös muissa kuin iäkkäiden ympärivuorokautisessa hoidossa)?

Kyllä

Voitte esittää teknologiainvestointeihin liittyviä näkökohtia.

Kyllä/ ei. Mielestämme tämä on kaksitahoinen asia, sillä teknologia tulee rahoittaa jostain ja jo nyt on hyvinvointialueilla käytössä paljon teknologiaa. Teknologian tarkemmalla käytössä voidaan vaikuttaa väestön ikääntymiseen ja palvelujen tarpeen kasvuun liittyvään resurssilisäyksen kasvua hillitsevästi. Tulee kuitenkin muistaa, että teknologian lisäyksen rahoitus tulee varmistaa. Mielestämme uudisrakentamissa tulisi eri teknologiset ratkaisut mm. kaatumis- ja liikkumisseurannat huomioida jo rakentamisen suunnitteluvaiheessa.

Voitte esittää muut asiaan liittyvät näkökohtanne ehdotuksen vaikutuksista.

-

Ihanus Siiri
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - Siun sote - Pohjois-Karjalan
hyvinvointialue